

51

ZARZĄDZENIE Nr 16 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 23 stycznia 1963 r.

w sprawie kontroli prac normalizacyjnych i stosowania norm.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 53, poz. 298) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) ministrach, ministerstwach lub resortach — rozumie się przez to również komisje i komitety sprawujące funkcje naczelnych organów administracji i urzędy centralne oraz ich kierowników,
- 2) ośrodkach normalizacyjnych — rozumie się przez to instytucje, którym właściwi ministrowie powierzyli pełnienie funkcji centralnych międzybranżowych, centralnych branżowych lub branżowych ośrodków normalizacyjnych,
- 3) zjednoczeniach — rozumie się przez to również inne jednostki bezpośrednio nadrzędne nad zakładami pracy oraz zjednoczenia wiodące na podstawie uchwały nr 195 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1960 r. o współpracy i koordynacji branżowej (Monitor Polski Nr 56, poz. 268),
- 4) zakładach pracy — rozumie się przez to uspołecznione zakłady pracy podległe właściwym ministrom lub kierownikom urzędów centralnych oraz prezydiom rad narodowych, jak również spółdzielnie — prowadzące działalność produkcyjną, handlową lub usługową (przedsiębiorstwa, centralne biura konstrukcyjne, biura projektów, instytuty, centralne laboratoria i inne jednostki gospodarcze),
- 5) doraźnej kontroli stosowania norm — rozumie się przez to sprawdzenie na miejscu zagadnień objętych przedmiotem kontroli, przeprowadzane w miarę uzasadnionej potrzeby.

Rozdział 2.

Organy obowiązane do przeprowadzania kontroli.

§ 2. 1. Kontrola prac normalizacyjnych należy do obowiązków zjednoczeń, ministerstw i Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

2. Stała kontrola stosowania norm należy do obowiązków zakładów pracy.

3. Doraźną kontrolę stosowania norm przeprowadzają: zjednoczenia, ministerstwa, Polski Komitet Normalizacyjny i ośrodki normalizacyjne w powierzonym im zakresie kontroli.

§ 3. Kontrola stosowania norm powinna również być przedmiotem działalności kontrolnej jednostek powołanych do kontroli gospodarki w zakresie należącym do ich statutowych zadań, w szczególności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Zbożowej, Urzędu Dozoru Technicznego, Wyższego Urzędu Górniczego, Głównego Urzędu Miar oraz jednostek im podległych i Biura Znaku Jakości przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

Rozdział 3.

Zakres kontroli.

§ 4. 1. Kierownicy zakładów pracy obowiązani są do zorganizowania i wykonywania stałej kontroli stosowania norm w zakresie działalności danego zakładu.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, wchodzi w skład podstawowych zadań zakładów i obejmuje stosowanie Polskich Norm, norm branżowych i zakładowych oraz pozostających w mocy norm resortowych — w dokumentacji technicznej, poszczególnych fazach produkcji, kontroli technicznej, obrocie towarowym, zaopatrzeniu, gospodarce towarowej i magazynowej, transporcie, w ofertach, zamówieniach, reklamacjach, cennikach, katalogach i prospektach.

§ 5. 1. Zjednoczenia przeprowadzają w stosunku do zgrupowanych i podporządkowanych im jednostek organizacyjnych kontrolę prac normalizacyjnych i doraźną kontrolę stosowania norm.

2. Kontrola prac normalizacyjnych obejmuje:

- 1) terminowość opracowania planów prac normalizacyjnych;
- 2) prawidłowe uwzględnienie w tych planach potrzeb wynikających z planów gospodarczych, a zwłaszcza z planów rozwoju techniki;
- 3) powiązanie planów prac normalizacyjnych z potrzebami

w zakresie unifikacji i typizacji produkcji oraz podwyższania jej poziomu jakościowego;

- 4) terminowość wykonania planów prac normalizacyjnych;
- 5) przestrzeganie obowiązującego trybu opracowywania, uzgadniania i ustanawiania norm zakładowych oraz opracowywania i uzgadniania projektów norm branżowych lub Polskich Norm;
- 6) analizę wykonania wytycznych nadrzędnych jednostek organizacyjnych w sprawie organizacji działalności normalizacyjnej;
- 7) zapewnienie środków finansowych przeznaczonych na działalność normalizacyjną oraz prawidłowość i ekonomiczność ich wykorzystania;
- 8) analizę skutków ekonomicznych i technicznych stosowania norm;
- 9) wykonanie innych zadań wynikających z obowiązujących przepisów o normalizacji (np. zaopatrywanie w normy poszczególnych stanowisk pracy, szkolenie pracowników w zakresie normalizacji).

3. W stosunku do podporządkowanych zjednoczeniom jednostek organizacyjnych pełniących funkcje ośrodków normalizacyjnych kontrola prac normalizacyjnych powinna ponadto objąć:

- 1) analizę wykonania planu prac naukowo-badawczych, doświadczalnych i statystycznych, niezbędnych do opracowania projektów norm;
- 2) ocenę działalności ośrodków oraz ich współpracy z zakładami pracy w zakresie zagadnień normalizacyjnych.

4. Doraźna kontrola stosowania norm obejmuje:

- 1) przestrzeganie kompletności dokumentacji normalizacyjnej, niezbędnej do wykonywania produkcji, zwłaszcza nowo uruchamianej;
- 2) przygotowanie zakładów pracy do stosowania nowo wprowadzonych norm w zakresie dokumentacji produkcyjnej, dostosowania procesów technologicznych, wyposażenia technicznego, wykonania związanych z tym inwestycji, regulacji stosunków z odbiorcami itp.;
- 3) stosowanie norm, zwłaszcza w dokumentacji technicznej (konstrukcyjnej i technologicznej) w poszczególnych fazach produkcji, w odniesieniu do surowców, materiałów, półwyrobów, wyrobów i ich części, opakowań i innych zagadnień regulowanych normami;
- 4) stosowanie oznaczeń i klasyfikacji ustalonych normami — w obrocie towarowym, zaopatrzeniu, gospodarce magazynowej i transporcie, w ofertach, zamówieniach, cennikach, katalogach i prospektach;
- 5) celowość uzyskiwania zezwoleń na odstępianie od norm oraz stosowanie obowiązującego trybu uzyskiwania zezwoleń i przestrzeganie warunków określonych w tych zezwoleniach;
- 6) sprawdzenie, czy zakład pracy prowadzi stałą kontrolę stosowania norm.

5. Kontrola, o której mowa w ust. 2—4, obok sprawdzania prawidłowości realizacji prac normalizacyjnych i dyscypliny stosowania norm powinna:

- 1) ustalać przypadki niewystarczającego wykorzystania norm, ujawniać potrzeby opracowania nowych norm i aktualizacji postanowień norm;
- 2) oceniać dostosowanie przedmiotu i zakresu prac normalizacyjnych do potrzeb postępu technicznego, organizacyjnego i ekonomicznego w produkcji, zaopatrzeniu i obrocie towarowym, z uwzględnieniem w szczególności potrzeb eksportu, wymagań kooperacji oraz potrzeb specjalizacji i automatyzacji produkcji;

- 3) sprawdzać wykonanie poleceń i zarządzeń pokontrolnych dotyczących zagadnień normalizacyjnych, wydanych w wyniku poprzednich kontroli;
- 4) doprowadzać do pociągnięcia do odpowiedzialności karnej, karno-administracyjnej lub służbowej osób odpowiedzialnych za stwierdzone w toku kontroli uchybienia.

§ 6. 1. Ministerstwa przeprowadzają:

- 1) kontrolę prac normalizacyjnych w stosunku do:
 - a) zjednoczeń,
 - b) bezpośrednio podporządkowanych zakładów pracy i instytucji pełniących funkcje ośrodków normalizacyjnych;
- 2) doraźną kontrolę stosowania norm w stosunku do zakładów pracy — w zakresie wybranych zagadnień.

2. Kontrola prac normalizacyjnych w stosunku do zjednoczeń obejmuje:

- 1) terminowość opracowania planów prac normalizacyjnych oraz ich wykonania;
- 2) prawidłowe uwzględnianie w tych planach potrzeb wynikających z planów gospodarczych, planów rozwoju techniki oraz osiągnięć postępu technicznego, zwłaszcza potrzeb o znaczeniu międzybranżowym;
- 3) przestrzeganie wytycznych ministrów w sprawie organizacji działalności normalizacyjnej w branży oraz zapewnienia i wykorzystania środków przeznaczonych na działalność normalizacyjną;
- 4) wykonywanie przez zjednoczenia nadzoru i kontroli prac normalizacyjnych i stosowania norm;
- 5) przeprowadzanie oceny skutków ekonomicznych i technicznych stosowania Polskich Norm oraz norm branżowych.

3. Kontrola prac normalizacyjnych w stosunku do bezpośrednio podporządkowanych instytucji pełniących funkcje ośrodków normalizacyjnych obejmuje w odpowiedni sposób funkcje określone w § 5 ust. 2, 3 i 5.

4. Kontrola prac normalizacyjnych w zakładach pracy bezpośrednio podporządkowanych oraz doraźna kontrola stosowania norm, sprawowana w stosunku do zakładów pracy, obejmuje odpowiednio tematykę określoną w § 5 ust. 2, 4 i 5.

5. Ministrowie mogą zlecić prowadzenie doraźnej kontroli stosowania norm w określonym zakresie instytucjom pełniącym funkcje ośrodków normalizacyjnych lub innym specjalistycznym jednostkom organizacyjnym.

§ 7. 1. Polski Komitet Normalizacyjny przeprowadza:

- 1) kontrolę prac normalizacyjnych w stosunku do ministerstw,
- 2) doraźną kontrolę prac normalizacyjnych i stosowania norm w stosunku do zjednoczeń, zakładów pracy oraz instytucji pełniących funkcje ośrodków normalizacyjnych.

2. Kontrola prac normalizacyjnych w stosunku do ministerstw obejmuje:

- 1) ogólną ocenę stanu znormalizowania produkcji w resorcie;
- 2) sprawdzenie:
 - a) prawidłowości organizacji działalności normalizacyjnej,
 - b) terminowości opracowania i wykonania resortowych planów prac normalizacyjnych,
 - c) racjonalnego wykorzystania przez resort środków finansowych, przeznaczonych na prace normalizacyjne;

3) przeprowadzenie:

- a) analizy resortowych planów prac normalizacyjnych oraz ich wykonania w zakresie Polskich Norm i norm branżowych,
- b) analizy kompleksowej wybranych ważnych zagadnień normalizacyjnych w celu skoordynowania działalności normalizacyjnej różnych gałęzi gospodarki narodowej, dostosowania zakresu i tempa prac normalizacyjnych do postępu technicznego, uruchomienia nowych procesów technologicznych itp.

3. Doraźna kontrola w stosunku do ośrodków normalizacyjnych w zakresie prac normalizacyjnych obejmuje:

- 1) wykonanie instruktażu metodologicznego;
- 2) stan organizacji prac nad normami;
- 3) opracowywanie planów prac normalizacyjnych zgodnie z wytycznymi;
- 4) właściwe wykorzystanie środków finansowych.

4. Doraźna kontrola w stosunku do zjednoczeń i zakładów pracy w zakresie prac normalizacyjnych obejmuje:

- 1) przestrzeganie i uwzględnianie w planach gospodarczych zadań normalizacji zgodnie z wytycznymi jednostek organizacyjnych nadrzędnych,
- 2) prowadzenie przez zjednoczenia kontroli prac normalizacyjnych i stosowania norm w przedsiębiorstwach i ośrodkach normalizacyjnych podporządkowanych zjednoczeniom.

5. Doraźna kontrola stosowania norm obejmuje:

- 1) sprawdzenie:
 - a) czy normy są wykorzystywane i stosowane w dokumentacji technicznej, w poszczególnych fazach produkcji, obrocie towarowym, zaopatrzeniu, gospodarce magazynowej, transporcie itp.,
 - b) czy laboratoria przeprowadzają badania i wydają oceny zgodnie z normami;
- 2) zbieranie materiałów dotyczących prawidłowości postanowień poszczególnych norm.

6. Doraźną kontrolą Polskiego Komitetu Normalizacyjnego objęte są cenniki, katalogi i prospekty, pod względem ich zgodności z normami.

7. Kontrolę, o której mowa w ust. 2 do 5, Polski Komitet Normalizacyjny wykonuje w ramach uprawnień ustawowych, stosownie do znaczenia zagadnień normalizacyjnych, przez analizę dostarczaną na żądanie Polskiego Komitetu

Normalizacyjnego dokumentacji, planów i sprawozdań oraz, w miarę potrzeby, przez inspekcje przeprowadzane bezpośrednio w jednostkach kontrolowanych, także z udziałem specjalistów z zewnątrz.

Rozdział 4.**Koordynacja i tryb kontroli.**

§ 8. Do zadań Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w ramach koordynowania i organizacji działalności normalizacyjnej należy:

- 1) występowanie z wnioskami do właściwych organów co do zakresu i tematyki kontroli prac normalizacyjnych oraz kontroli stosowania norm;
- 2) uzgadnianie, w miarę potrzeby, zasad współpracy na od-cinku kontroli stosowania norm z organami wymienionymi w § 3;
- 3) występowanie do właściwych organów z wnioskami wynikającymi z materiałów pokontrolnych;
- 4) ocena wykonania resortowych zadań w zakresie kontroli stosowania norm i przedkładanie w tym zakresie zbiorczych sprawozdań Prezesowi Rady Ministrów;
- 5) określanie zasad i trybu przeprowadzania inspekcji oraz wydawania zarządzeń pokontrolnych.

Rozdział 5.**Przepisy końcowe.**

§ 9. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego mogą w razie potrzeby wydawać instrukcje określające szczegółowy tryb przeprowadzania kontroli prac normalizacyjnych i stosowania norm w podległych jednostkach organizacyjnych, jak również określić zasady współdziałania jednostek powołanych do kontroli, wymienionych w § 3, z innymi organami.

§ 10. Przepisy zarządzenia nie dotyczą kontroli wykonywanej przez organy podległe Ministrowi Handlu Zagranicznego.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*